

distrikt instruks ber
Stiftelsen her

ark og Auel-Agda
katebede.
Jensen.

ært hør til påph
kampfeller å ha
tyske krigerretten
stod at han var god
med militær myr-
amphandlinger. Han
av krigerretten og
av sine kampfeller
virkelig sorenskriver
være sikker på et
ke kom tyskernes og

nerer dårlig med so-
fremstilling.

*

dager i februar i
delse til statsadvokat
m han hadde noe
til hvorledes det
d denne etterforsk-
tt i gang i forbindel-
ningene i Vinje. På
svarte statsadvokat
Jeg — og flere
al å få vite grun-
vokat Cappelen om
frigjørings kategori-
erfor mig, hvad han
r Jensen tillatelse til
na spalter.

alvorlige ting som
drøftes at det ikke
å servere en hjem-
visen — og dermed
n med det skal være
de bestrålet av en
ene «virkeligheten

oktober 1947.
Aasuly Holte.

—

ort.

sen er valgt til ny
efford. Turn- og
blev anstendig
eralforsamlingen et
es egen håndball-
enningen.

forenings turnpart
på Søheim.
etisforening dam-
med gymnastikk
g.
agens håndball-
på Slottsfjellskolen
redag.

gens skiltinger
Årsmøter i et
elokal i morg

-Kameratene har
op forstoppelse
elsen allerede

Okkupasjonshistorie 2004 er han sen når
det gjelder dem? Jeg sier
eder at han skal skynde sig
å hjelpe dem til deres retts.
Luk. 18, 7-8.

De kristnes Gud er ikke et dødt,
et avmektig begrep, en samling bok-
staver uten skapende evne. Gud
er en levende personlighet, som
griper inn og gjør meget ganske
anderledes enn det var.

For di Gud er denne levende per-
sonlighet kan han også høre men-
nesker bønn og henvendelser. Han
er ikke død, og han er heller ikke
likesel. Gud følger alle sine barn
med våkne tanker og han har si-
ne planer med dem.

Vi kan frimodig trede frem for
Guds ansikt og utbe oss det vi
ønsker oss. Det skal ikke gå Guds

langt ut over det vi har kunnet
vente oss.

Valgnederlag for Gallup.

Det danske Gallup-institutt frem-
lå så sent som dagen for valget en
meningsmåling. Instituttet hadde på
forhånd funnet ut at de socialisti-
ske partier ville få 47 pct. og de
borgerlige 53 pct. av stemmene, men
hele den andre fordelingen mellom
partiene slo totalt feil:

	Gallup:	Valget:
Socialistene	52	57
Radikale Venstre	11	10
Konservative	21	17
Venstre	41	49
Retforbundet	6	6
Kommunistene	9	9
Dansk Samling		

PB 411/47

Av 1940's historie V

Almenheten i Oslo 8. og 9. april 1940.

Av
direktør LORENTZ VOGT

Ennu kl. 19 den 8. april stod regje-
ringen usikker overfor den kommende
situasjon og forstod ikke hvad der var
i gjøre.

Men hvad foretok, ante eller følte
den almindelige mann — the man in
the street — og hvordan reagerte men-
neskene den 9. april?

Nu etterpå har menneskene vært så
forutseende, at man kan forbauses
over at de intet foretok sig. Alle er
klar over at de leste «Dagbladets»
meddelelse den 8. april om at «Rio de
Janeiro» var gått ned og at der hadde
vært infanteri og til og med hester
ombord forstod de, at nu akulde Nor-
ge okkuperes. Det er den almindelige
populære fremstilling. Men stemmer
den med virkeligheten? En gjennom-
gåelse av avisene fra 8. april 1940 vi-
ser, at den stemmer ikke.

Den 8. april om midtdagen og om af-
tenen, er avisene fylt av den engelsk-
franske mineutlegging i norske far-
vann. Holder man sig spesielt til «Dag-
bladet» er forholdet følgende:

I dets middagsgutgave har det på før-
ste side en syvspaltet overskrift:
«Vestmaktene har sperret norsk ter-
torialfarvann med 3 minefelter og
svepatrulljerer områdene med sine
krigsskib».

Inne i avisen finner vi intet som ty-
der på tysk angrep — muligens bort-
sett fra følgende notis: «Troppekons-
entrasjoner i tyske havner. Mullgens
bluff for å øke presset på Skandina-
via mener frakmennene.» — Det er
en meddelelse fra Paris. Forøvrig har
man overskriften: «Stor tankbåt torpe-
dert utenfor Rauer. Der opplyses intet
om dens nasjonalitet og notisen inne-
holder intet der kan opfattes som et
faresignal.

Aftenutgaven har en rekke nye med-
delelser. Det lønner sig å citere endel:
«Folk i Vevang, som ligger helt ute
ved Hustaviken, har i formiddag sett
et stort engelsk krigsskib — det oppgis
å være et slagskib — like ved Kvit-
holmen fyr». På siste side er slått op
med stor syvspaltet overskrift: «Ca.
100 armerte tyske skib i Kattegat i dag,
på vei nordover. Vessentlig mindre
skib.» Videre «Siste Britiske krigs-
skib kan sees fra Bodes kai».

Meddelelsen om de armerte tyske
skib på vei nordover, virket ikke al-
termerende på almenheten. Sett i for-
bindelse med de øvrige meddelelser,
lydet de på et kommende tysk-
engelsk sammensatt i en forvirret situa-
sjon. Der var ingen antydning om
Norge.

Det nummer av «Dagbladets» som vir-

Tønsberg, 1. novbr. 1947.
Edel Evensen,
-hustru
Olaf og Josefine Evensen,
far og mor.
Søsken, svigermor, svigerinner
og svogere.
Føres fra sykehuset til kapel-
let idag kl. 18.

101999†
Vår kjære far, svigerfar, beste-
far, onkel, bror og onkel
Torvald Jakobsen
døde idag 86½ år gammel.
Stokke/Eik, 31. okt. 1947.
Karen,
Olette, Hans,
Jenny,
Tora, Gustav,
Marie, Henry,
barn, svigerbarn.
Barnebarn og barnebarnsbarn.
Ludvik Jakobsen, bror.
Nieser og nevøer.
Begraves fra Borre kirke tors-
dag 6. nov. kl. 13.30 (1/22).
De som ønsker er velkomne
tilbake til «Vadlatun».

†
Vår kjære mor
Valborg Lorentzen
født Håkonsen,
døde stille idag.
Asgårdstrand/Oslo 2. nov. 1947
Axel B. Lorentzen.
Frithjov H. Lorentzen.
Jørgen J. Lorentzen.
Svigerbarn og barnebarn.

Hjertelig takk
for all deltagelse ved vår kj
Kristian Abrahamsen Kjærs be-
gang.
Ellisabeth A. Kjær. Barn

† Gravsanger - Takkeko
Tønsbergs Aktietrykke

TANNLÆGE
H. GREGEI
Spes. Moderne tannfasetning
Avtagbare broer. — Alm. praks
Røntgen.
Stollenbergsgt. 12. — Telefon 1
10-13, 17-19.

Bevegelse i rask utvikling.

Unge Høire tilfredsstiller trangen til frihet og skjerpet opposisjon.

ingen, da vi skulde kratiske odel, som i nektet oss av frem- let forstømmende at unde verdsette den- sserte sig ikke for et de problemer bindelse med den m uvesentlige. Nor- den hellige grav så-

let imidlertid op for hvis den friheten vi s til skulde bevares. kjempe for den. Vi politiske retninger i kig vilde føre oss i fikk ture frem som tidt i en vanskelig ide gjøre oss til pre- sjørne økonomiske

som regel i besid- nmekraft, og under pen hadde vi den e fastslå at det net- om sluttet mest iher- ideer. Det var ung- ng og forståelsen av felige grunnlag Høi- ført på som gjorde det kommer i enda gjøre sig gjeldende i

Unge Høires Landsforbund har nu forlengst overvunnet de fleste av de vanskeligheter det stod overfor etter frigjøringen. Organisasjonen blir for hver dag fastere tømret og mer effek- tiv, og — det vesentligste — det mel- der sig hver dag inn nye medlemmer, og vi får stadig meldinger om nydan- nelser av foreninger. Som eksempel kan nevnes at Oslo Unge Høire på en eneste dag — den 25. september — fikk 100 nye medlemmer, og tilveksten til andre lokalforeninger skjer i omtrent samme målestokk.

I løpet av oktober måned er det blitt opprettet en ny fylkesorganisasjon, nemlig i Nordland, samt fem nye forenin- ger: Sørfold, Svolvær, Kongsberg, Laksevåg og Brunlans Unge Høire. Vi- dere er det nedsatt arbeidsutvalg på en rekke steder utover landet, så vi kan vente stormnytt av foreninger i løpet av høsten.

Denne tilstrømningen viser mer enn noe annet at ungdommen nu er lei av tvang og stengsler, og at den akter å gå aktivt inn i kampen for å kaste av åket. Den viser også at ungdommen har anerkjent Høire som sitt parti. Der- for slutter nu stadig fler og fler op om partiets ungdomsbevegelse.

Er du enig i frihetslinjen i norsk poli- tikk? Hvis du er det, så meld dig inn i Unge Høire idag!

J. Møller Warmedal.

ket allarmende har en ekstrautgave som er datert kl. 19.15 8. april. Her finnes som hovedoverskrift: «Vold- som britisk flåteaksjon langs Norges kyst. Tyske stordampere torpedert utenfor Ula og Kristiansand». Men se- nere i samme nummer kommer følgen- de overekrift: «Det påstås (!) at

forts. side 6

PREDIKANTLISTE

Kvinneforeningen Lyngblmt har må- nedsmøte hos Sandaker, Fyllipå, idag kl. 19.30 ved em. Pihl.

BEKJENTGJØRELSE

Min inderlig kjære hustru og vår hjertensgode mor, sviger- mor, bestemor og søster,

Karen Anderine Smidsrød

f. Gulbransrød;

gikk hjem til Jesus idag.

Salig er de døde, som dør i Herren.

Smidsrød, Sem, 2. novbr. 1947.

Ditman Smidsrød.

Magnhild, Ingeborg.
Didrik, Marie,
Olav, Edna,
Marthin, Dagny,
Martha, Irma,
Johannes Miriam,
Erling, Thone,
(barn). (svigerbarn)

Barnebarn og søsken.

Føres fra Fylkessykehuset Urs- dag 4. ds. kl. 16 til Sem grav- kapell.

Min inderlige kjære mann, vår kjære sønn, bror, sviger sønn, svoger og onkel,

Maskinist Eivind Evensen

døde fra oss idag etter et langt sykeleie.

Tønsberg, 1. novbr. 1947.

Edel Evensen,
hustru

Olaf og Josefne Evensen,
far og mor.

Søsken, svigermor, svigertinner
og svogere.

Føres fra sykehuset til kapel- let idag kl. 18.

Min hjerteligste takk for oppmerksomheten på min 80 års dag.

Søren Hovland, Munkerekken.

Hjertelig takk

for oppmerksomheten på min 75 års dag.

Maren Hansen, Brøtsp.

Hjertelig takk

for all oppmerksomhet i a. d- ning min 70 års dag.

Jacob Bøhn, Tele.

Hjertelig takk

for oppmerksomheten ved min 60 års dag.

Adolf Gunnerød, Ramnes.

Hjertelig takk

for all oppmerksomhet ved min 60 års dag.

Thrine Grønvold.

Hjertelig takk

for oppmerksomheten på vår sølvbryllupsdag.

Karoline og Anton Rove.

Hjertelig takk

for all oppmerksomhet ved vår sølvbryllup.

Judith og Even Aarødt.

Tønsberg

Sjømannsmisjon

Basaren åpner idag kl. 11. Ar- beiderforeningen. Ass. general sekretær, pastor Brunvand tale kl. 19.30 om Sjømannsmisjonen i krig og fred. Sekretær Petterse fremviser farvefilm fra arbeide ute. Tønsberg Sangforening sy- ger kl. 21. Mange vakre verd- fulle gjenstander. Entré 50 ør. Onsdag form. kl. 11 innbyde distriktets sjømannsmisjonsfor- eninger og andre interessert. Tale av pastor Brunvand. Farve film ved sekretær Pettersen. Onsdag kl. 17: Barnemøte med film. Entré 25 øre.

**MISJONS
UKEN**

Møte i aften kl. 8.
Bedehuset. Tale

DAGENS RN

skulde da ikke Gud utvalgte til deres som roper til ham t, og er han sen når er dem? Jeg sier an skal skynde sig em til deres retts.

Luk. 18, 7-8.
Gud er ikke et dødt, arep, en samling dok- kapende evne. Gud personlighet, som gjør meget ganske

ene forbi, det skal ikke bli borte i den tomme luft. Gud er i aktivitet for å gi sine barn det de efter hans mening trenger, for å kunne leve sitt menneskeliv.

Vår bønn til Gud må ikke op- høre. Vi vil ta frem for ham alt det som piner oss, og som vi be- høver. Gud skal svare oss, og hun skal gi oss løsninger som ligger langt ut over det vi har kunnet vente oss.

Valgnederlag for Gallup.

Det danske Gallup-Institut frem- så sent som dagen for valget en

Almenheten

Fort. fra side 3.

«Rio de Janeiro» var et trøppetransport-skip på 9600 tonn. I en annen over-akrift heter det: «Landsettingetropper med «Rio de Janeiro». Mange med infanteriuniformer ombord. Rykter om at der var heister også. I teksten heter det: «Og noe av det som oplat. Men mest her (det er et telegram fra K. Stiansand) hvor stemningen netts. Vis er sterkt oprørt er: Betyr dette at en landsetting er planlagt? Der reises et spørsmål, et meget alvorlig spørsmål. Men der såes ikke allarm. En overskrift: «Tysk landgang i Norge. Hvorfor mobiliserer ikke regjeringen?» — vilde ha skaket op folk. Antagelig har den mann, som laget overskriften selv ikke vært utover de spørrendes stadum.

Mange andre meddelelser fanget des-uten oppmerksomheten, således følgende fra engelsk hold: «Hvis Norge fjerner minene, kan de legges ut igjen —, hvis tyskerne gjør det vil den britiske marine gjerne møte dem».

Om mannskapene fra den torpederte båt ved Rauer opplyses, at de fikk god tid til å gå i båtene. «De 54 tyskere mistet alle sine eiendeler.» De torpederte mannskaper, såvel fra Rauer som fra «Rio de Janeiro», blev tatt hånd om som forulykkede. Noen militær internering bringer «Dagbladet» ingen opplysning om.

En syvspaltet overskrift på siste side har følgende ordlyd:

«Stortinget slutter seg enstemmig til skarp kritikk over de allierte.» I en trespaltet overskrift finner man:

«Englands stemme: Stol på at vi skal ønske den tyske flåten velkommen. Frankrikes stemme: Bra at vi handler først og snakket etterpå.»

Bladet bringer også et telegram fra London: «I engelsk kringkasting i ettermiddag kommenterer hallomannen livlig meldingene fra Norge og Danmark om at en stor tysk flåteavdeling på henimot hundre større og mindre krigsfartøier er på vei nordover.

Stol på at den engelske flåten skal ønske dem velkommen, når de endelig har våget seg ut, heter det i den britiske kringkasting.»

Bladets redaksjonsartikkel har overskriften «Nye farer» og handler om den engelske mineutlegging.

Den som leste «Dagbladet»s ekstra-utgave kl. 19.15 måtte vel bli opskaket, hvis han overhodet reagerte — men først og fremst måtte han bli forvirret. Har han fryktet tysk invasjon, er han samtidig blitt beroliget ved alle meddelelsene om den engelske flåtes aktivitet. Man visste jo, at den engelske flåte var den tyske helt overlegen.

«Dagbladet»s ekstra-utgave virket opskakende i stortinget, hvor bl. a. Cato Sverdrup reagerte kraftig — hvad han har all ære av. Men den almene mann har i almindelighet neppe reagert. Når mange nu mener å ha gjort det, skyldes det utvilsomt en viss etterpå-klok-skap. Man resonnerer bakover, eliminerer hvad der talte mot den utvikling som kom til å finne sted, og sier: Man måtte da være klar over sammenhengen. Det er utvilsomt at den store menade ikke var det.

Makelöst

til vinduspuss

1 del Heks og 2 deler vann

HEKS

for klare vinduer og for metaller

F A B R I K K E N T O M T E N

velig. De eneste som virkelig var forhåndsorientert var NS-forræderne.»

Som det sees av ovenstående har heter ikke kringkastingen gitt noen veiledning så sent som ved 11-12 tiden natt til 9. april. Har der vært meddelt ting utover natten i kringkastingen som burde ha vekket folk, er spørsmålet. Hvor mange sått oppe den natt og lyttet etter de berøgende ord, som var fremkommet fra Finn Moe? Det har neppe vært mange.

Stort sett kan det sees at folket natt til tirsdag 9. april la seg i all ro. For å våkne neste morgen helt overrasket til en by, som skulle overgis samme dag. Hvordan reagerte så folk i Oslo 9. april?

Ved høysning av folks reaksjon er det samtidige — og helst samtidig biføttgjorte beretninger, som teller. Senere beretninger er alltid farvet av senere inntrykk. I avisene fra de dager finnes få skildringer av menneskenes stemninger. Avisene er fulle av opprop og beretninger, av mer eller mindre faktiske meddelelser — men stammingsanalyser finner man nesten ikke.

Men interessant i så henseende er at «Ukens Portrett» av Aksel Kielland

denne dag, gikk der flyalarm i Oslo. Men der var forholdsvis mange av byens innvånere som ikke følte seg synderlig berørt derav. Ved 8-tiden om morgenen ringte jeg fra Ullevoldsveien 53 til Justisdepartementet, hvor jeg tilfeldigvis på det 2. civilkontor fikk forbindelse med justisministeren, statsråd Wold. Denne gav mig imidlertid ingen ordre eller opplysning av verdi, bortsett fra at regjeringen var under flytning.

Klokken halv ni gikk jeg nedover Ullevoldsveien og Akersgaten til fylkeskontoret i Karl Johansgate 14. Tyske fly kretset i lav høyde over byen uten å slippe bomber ned. Der høretes stadig knatting av maskingeværer fra flyene, men jeg kunde ikke noe sted observere kulnedslag.

Da jeg var kommet til kontoret, ringte jeg op til Oslo politikammer, og fikk forbindelse med politimester Welhaven. Av ham fikk jeg underretning om, at han under samtreet med statsråd Wold hadde fått ordre om å overgi byen til tyskerne. Overgivelsen skulde finne sted kl. 14.

Dette bilde av situasjonen den dag gang tør være riktig, rent bortsett fra de interesser som knytter sig til de eksakte opplysninger

til
SF
SCHE

Averte
La
motorer
bensind
tonn. G
Godt ut
kjøpes.
B.
Endsje
Stålv
Pen
tilsalgs.
En V
og en C
tilsalgs.

Stol på at den engelske flåte har vundet demotale. Kommer det til å bli en britisk kringkasting.

Bladets redaksjonsartikkel har overskriften «Nye farer» og handler om den engelske mineutlegging.

Den som leste «Dagbladets» ekstrapagave kl. 19.15 måtte vel bli opskaket, hvis han overhodet reagerte — men først og fremst måtte han bli forvirret. Har han fryktet tysk invasjon, er han samtidig blitt beroliget ved alle meddelelsene om den engelske flåtes aktivitet. Man visste jo, at den engelske flåte var den tyske helt overlegen. «Dagbladets» ekstrapagave virket også skakende i stortinget, hvor bl. a. Carl Sverdrup reagerte kraftig — hvad han har all ære av. Men den almene mann har i almindelighet neppe reagert. Når mange nu mener å ha gjort det, skyldes det utvilsomt en viss etterpå-klok-skap. Man resonnerer bakover, eliminerer hvad der talte mot den utvikling som kom til å finne sted, og sier: Man måtte da være klar over sammenhengene. Det er utvilsomt at den store mengde ikke var det.

Men hvor mange fikk lest «Dagbladets» ekstrapagave? Den er datert kl. 19.15, har neppe vært på gaten før kl. 19.30. Da var forlengst alt som het avløbud gått hjem. Distribusjonen har funnet sted gjennom Narvesens utvalg — men hvor mange innfinner sig ved kioskene etter kl. 1/8 aften?

Av andre «kilder» hadde man Quislings flyveblad. Dets innhold er etterpå fullt fellende for Quisling — men hvor langt blev det oppfattet som et varsel? Det flyveblad som er datert 8. april synes å ha vært på gaten fallfall kl. 23 natt til 9. april — formodentlig må det dog ha vært ute noe tidligere. To mann har siden forklart at de fikk flyvebladet kl. 23 — den ene utenfor Continental, den annen utenfor Militære Samfund, — begge var offiserer. De leste bladet, ergret sig over frektheten, kastet det, gikk hjem — og la sig. Sterkere inntrykk gjorde det ikke. Det bragte dem ikke til handling. Leser man flyvebladet i dag og søker å eliminere hvad vi senere vet, er det forståelig.

Der foreligger offisielt ingen gjengivelse av Kringkastingsens meddelelser. Jacob Frilå skriver i sin dessverre allfor lite påaktede bok «Oppgjør med Tyskland og med Vestmaktene»: «Uten noen forhåndsvarsler fra regjeringens hold drev landet ut i krigen. Ennå så sent som 8. april ved 11—12 tiden om kvelden, advarte Finn Moe, regjeringsorganets utenriksrådgiver, som en måtte tro visste beskjed fra høyeste hold, i Kringkastingsen mot enhver panikk. Regjeringsorganets («Arbeiderbladet») kom den gang ut som aftenavis) hadde samme dag to standpunkter. Frilås gjenne-går disse og tilføjer: «Ikke desto mindre holdt Finn Moe i sin kringkastingstale om kvelden fest ved sin optimisme og gjenlot sin henstilling til det norske folk som å se fullstendig rolig på den videre utvikling. Dette skjedde må man tro, i samråd med utenriksministeren. Alt det som hendte i løpet av natten kom åpenbart likeså overraskende på landets regjering som det kom på det norske folk. Istedenfor å varsle og vurdere kom den derfor til å villedes folket. Det var meget bedre-

heiler ikke Kringkastingsen gitt noen veiledning så sent som ved 11—12 tiden natt til 9. april. Har der vært med-delt ting utover natten i Kringkastingsen som burde ha vekket folk, er spørsmålet! Hvor mange sait oppe den natt og lyttet etter de beroligende ord, som var fremkommet fra Finn Moe? Det har neppe vært mange.

Stort sett kan det sies at folket natt til tirsdag 9. april la sig i all ro, for å våkne neste morgen helt overrasket til en by, som skulde overgives samme dag. Hvordan reagerte så folk i Oslo 9. april?

Ved opplysning av folks reaksjon er det samtidig — og helst samtidig offentliggjorte beretninger, som teller. Sene beretninger er alltid farvet av senere inntrykk. I avisene fra de dager som får skildringer av menneskene, tegninger. Avisene er fulle av oppgjør og beretninger, av mer eller mindre faktiske meddelelser — men stemningsanalyser finner man nesten ikke.

Men interessant må så henseende er at «Ukens Portrett» av Aksel Kielland «Tatter» i «Dagbladets» for 20. april. Objektet er politimester Welhaven — og artikkelen begynner således:

«Det er skam å si det, men da be-givenhetene kom fant de mig sovende. Ingen onde drømmer forstyrret min søvn og en melodisk snorken over-døvet med letthet alle flyalarmene. Det streifet mig flyktig mens jeg gikk til kontoret på morgenvisten, at det var svært mange fly i luften, og det virket litt forbausende at det stod en norsk soldat på toppen av «Tidens Tegn» og skjøt med en mitraljøse. En elskverdig forbipasserende forklarte mig at det var krig, hvorpå jeg gikk igang med å bli redd, så fort bana kunde bære mig. Sånn gikk det vel med noen hver den tirsdagen. Først forstod vi ingen ting, og da vi endelig forstod hadde vi ikke noe hode å for-stå med.

Noe skal man jo gjøre, så jeg tok en tur bort i departementet osv.»

Han skildrer det tomme departe-ment og Nygaardsvolds etterlatte bril-ler, og så sitt besøk hos politimester Welhaven, som utstrålte en vidunderlig ro. Aksel Kielland førte en elegant penn — det frister til å gjøre det bil-lede han vil fremstille noe skarpere i konturene enn kanskje helt berettiget. Der er i hans skildring kanskje vel meget av gleden ved å understreke en side av bildet. En mindre artistisk innstillet mann vilde kanskje ha gitt situasjonen en mere realistisk omtale. Men stort sett tør skildringen være riktig.

Der foreligger også fra fylkesmann Christensen en optegnelse om den 9. april. Den er skrevet under okkupasjo-nen — og etter 25. september 1940 — gåtateglig: en eller annen gang i 1941. De uttalelser ikke tidligere har vært trykt, og etter den pasisjon som fyl-kesmann Christensen hadde, kan det være grunn til å citere den. Den om-stendighet at den er nedskrevet ad-skjellig tid etter 9. april, berøver den ikke sin interesse. Fylkesmann Chris-tensen var en merkelig stabil natur, hvis sinn lite tok farve av menneske-nes omkring ham og derts skiftende sinn. Han skriver:

«Natten til 9. april, og om morgensen

synderlig berørt derav. Ved 8-tiden om morgenen ringte jeg fra Ullevolds-velen 58 til Justisdepartementet, hvor jeg tilfeldigvis på det 2. civilkontor fikk forbindelse med justisministeren, statsråd Wold. Denna gav mig imid-tertid ingen ordre eller opplysning av verdi, bortsett fra at regjeringen var under flytning.

Klokken halv ni gikk jeg nedover Ullevoldsveien og Akersgaten til fyl-keskontoret i Karl Johansgate 14. Tyske fly kretset i lav høyde over byen uten å slippe bomber ned. Der høstes stadig knatting av maskingeværer fra flyene, men jeg kunde ikke noe sted obser-vere kulenedslag.

Da jeg var kommet til kontoret, ringte jeg op til Oslo politikammer, og fikk forbindelse med politimester Wel-haven. Av ham fikk jeg underretning om, at han under sammenreff med statsråd Wold hadde fått ordre om å overgi byen til tyskerne. Overgivelsen skulde finne sted kl. 14.»

Dette billede av situasjonen den den gang tør være riktig, rent bortsett fra de interesser som knytter sig til de eksakte opplysninger.

Høiesterettsdommer Ferdinand Schjel-derup skildrer i sin bok situasjonen således:

«De par første dagene i april 1940 forløp vel omtrent ens for alle oss, som uten å stå de politiske begiven-heter nær, hadde levd og trivedes i vår fredelig Oslo dal. Døivet som vel nesten alle i øieblikket blev av det plutselige og grenseløst frekke over-fallet, klarte man ikke stort mere enn rent passivt å registrere de skiftende og helt uvirkelige inntrykkene.» Denne fremstilling tør også være riktig.

Menneskene gikk som tilskuere til sin egen skjebne omtrent som en film uten å forstå at det var deres egen skjebne de oplevet og uten å ane dens forferdelige virkelighet. Hvad de så og oplevet trengte ikke inn til det indre av deres bevissthet — det blev ikke en del av deres åndelige eien-dom. Undres på om det ikke alltid er tilfelle overfor nye og uanede oplevel-ser? De store og rare følelser folk mener å ha hatt under særlig bevege-de forhold, er som oftest etterpå re-fleksjoner på samme måte som smerte-følelsen ofte følger adskillig tid efter slaget.

Men der var folk — særlig ungdom som reagerte spontant og søkte det hvor kampen blev opatt. Ære være dem. Men antallet var ikke stort. Der har i aft. i april- og mai-dagene neppe vært under våben over 30,000 mann, d. v. s. i pct. av befolkningen. Hvor mann gar av huse regner man at et land kan stille 10 pct. av befolkningen. Der har således neppe vært under vå-ben 10 pct. av hvad der ordinært bur-de vært. Av de menn som var under våben, har de fleste vært mobiliser under relativt ordnede forhold. Det gjelder de ca. 2000 mann som overgav sig på Evjemoen, Telemarks-regiment, 1900 mann på Helstad-moen, Innlands-avdelingene, Romsdal-regiment og av-delingene nordpå.

Det kan sies at dette er en noe nek-tvære måte å se det på. Men har vi ikke råd til å være nekterne to år etter frigjøringen?

LORENTZ VOGT.

TT

Last

motorer og bensindrift. 4 tonn. Gummi. Godt utvalg. kjøpes.

B. A. Endsjøvn. 1 Stålverk. 1

Pent b

tilsalgs. Bill.

En Will

og en Chevrr tilsalgs.

Ariel

rimelig tils. Karsten

Så godt

tilsalgs. Tele

Persia

lue og veske ges for taks. av for liten.

En blå

dobbtspent. 1 skrivebord 1 amerikansk 50.— tilsalgs

En 30

str. 52, som 46, sort, hal stil, tilsalgs.

7 friggel

myke og fir

Endel

Henv. telet

Ba

betydelig 10. Exselsio ter 1. 17. rørgan Ab

Et ny

tilsalgs. Bill.